

Informatīvais ziņojums „Par Izsoļu ieņēmumu izmantošanu 2012. gadā”

Likuma „Par piesārņojumu” (turpmāk – likums) 32.² panta 4.⁷ daļā ir noteikts, ka Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai ir jāsagatavo informatīvais ziņojums par izsoļu ieņēmumu izmantošanu iepriekšējā gadā, tai skaitā informāciju par finansētajiem pasākumiem, par panākto siltumnīcefekta gāzu emisijas samazinājumu, par to, kādi sasniegumi gūti, nodrošinot pielāgošanos klimata pārmaiņām, kā arī par nodrošināto vides kvalitātes uzlabojumu kopumā.

Ieņēmumi no izsolēm

Eiropas Savienības emisijas kvotu (turpmāk – EUA) izsolīšana notiek atbilstoši 2010. gada 12. novembra Komisijas Regulai (ES) Nr.1031/2010 par siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju kvotu izsoļu laika grafiku, administrēšanu un citiem aspektiem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā.

2012.gadā sākotnējo izsoļu rezultātā tika izsolītas Eiropas Savienības Emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas (ES ETS) trešajam periodam paredzētās EUA, t.i. EUA, kas derīgas valstu saistību segšanai par 2013. vai turpmākajiem gadiem. Latvijas EUA skaits, kas atbilstoši iepriekš minētajai regulai tika izsolītas 2012.gadā, ir 315 000 EUA.

EUA izsoles tika uzsāktas 2012. gada 13. novembrī. Saskaņā ar Eiropas Komisijas un dalībvalstu rīkotā kopējās izsoles platformas iepirkuma rezultātiem, EUA izsolīšanu nodrošināja Eiropas Enerģijas birža (*European Energy Exchange (EEX)*). Pirmajā izsolē tika izsolītas 11 valstu EUA (63 % no vienotajā platformā iesaistījušos valstu EUA apjoma). Kopējais pirmajā izsolē izsolīto EUA apjoms bija 4 031 000 EUA, tajā skaitā 29 000 Latvijas EUA. Latvijas finanšu līdzekļi, kas iegūti, izsolot Latvijas EUA (turpmāk – izsoļu ieņēmumi), no pirmās izsoles bija 173 037,37 LVL.

Kopumā 2012.gadā ir notikušas 11 izsoles. Latvijas izsoļu ieņēmumi no 315 000 EUA izsolīšanas bija EUR 2 129 190,00 jeb LVL 1 496 403,25 (pēc Latvijas Bankas kursa 0,702804). Izsoļu ieņēmumus ieskaitīja Valsts kasē atvērtajā valsts pamatbudžeta ieņēmumu kontā atbilstoši valsts budžeta ieņēmumu klasifikācijai.

Tiesiskais regulējums

Atbilstoši likuma 32.² panta septītajai daļai, Ministru kabinets 2012. gada 25. septembrī (turpmāk – MK) apstiprināja noteikumus Nr.657 „Latvijai piešķirto emisijas kvotu izsolīšanas kārtība”, kurā tika noteikta Latvijai piešķirto EUA izsolīšanas kārtība.

Likuma 32.² panta 4.⁴ daļa nosaka, ka izsoļu ieņēmumus izmanto, lai mazinātu klimata pārmaiņas un nodrošinātu pielāgošanos klimata pārmaiņām, tai skaitā:

1) siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanai vai ierobežošanai enerģētikas, rūpniecības, transporta, lauksaimniecības un atkritumu apsaimniekošanas nozarēs, arī tādu projektu un finanšu instrumentu finansēšanai, kuru mērķis ir:

a) paaugstināt ēku vai tehnoloģisko iekārtu un transportlīdzekļu energoefektivitāti,

b) paplašināt atjaunojamo energoresursu izmantošanu,

c) veicināt pielāgošanos klimata pārmaiņām nacionālā un reģionālā mērogā, tai skaitā tādu projektu finansēšanai, kuros paredzēta pilotpasākumu īstenošana ekstremālo laikapstākļu negatīvās ietekmes mazināšanai un novēršanai;

2) siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanas vai ierobežošanas iespēju, kā arī iespēju pielāgoties klimata pārmaiņām palielināšanai, arī tādu projektu un finanšu instrumentu finansēšanai, kuru mērķis ir:

a) izstrādāt vides tehnoloģijas, kas nodrošina energoefektivitātes paaugstināšanu, atjaunojamo energoresursu izmantošanu, siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanu tehnoloģiskajos procesos vai pielāgošanos klimata pārmaiņām,

b) īstenot klimata politikas pasākumus, kas vērsti uz siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanu un pielāgošanos klimata pārmaiņām, kā arī sagatavot integrēšanai dažādās nozarēs nepieciešamos pētījumus, plānošanas un tehniskos dokumentus,

c) īstenot izglītojošus pasākumus, kuru rezultātā uzlabojas sabiedrības izpratne un zināšanas par klimata pārmaiņām un pasākumiem, kas veicami, lai tās mazinātu un nodrošinātu pielāgošanos klimata pārmaiņām, un kuri veicina patērētāju paradumu maiņu, kā arī sekmē zemas oglekļa emisijas ekonomikas attīstību Latvijā;

3) Konvencijas un tās Kioto protokola saistību, kā arī citu starptautisko saistību izpildei siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas jomā;

4) Latvijas dalībai Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā, arī emisijas kvotu izsolīšanas procesa nodrošināšanas administratīvo izmaksu segšanai.

Valdības rīcības plāna ietvaros (31.2. punkts) finansējuma izmantošanai noteiktais mērķis ir: „Nodrošināt papildu budžeta ieņēmumus no Latvijai piešķirto emisijas kvotu izsolīšanas ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas ietvaros un iegūtā finansējuma izmantošanu siltumnīcefekta gāzu emisiju ierobežošanā Latvijā.” MK 2011. gada 5. aprīļa sēdes protokollēmums (prot. Nr.22 26.§)

„Informatīvais ziņojums „Par energoefektivitātes paaugstināšanu valsts iestādēs”” (grozījumi protokollēmumā pieņemti 2012.gada 4.decembrī) nosaka EUA izolēšanas instrumenta līdzekļus izmantot valsts īpašumā esošo ēku, kurās izvietotas valsts pārvaldes vadošās (augstākās) iestādes, energoefektivitātes pasākumu īstenošanai. Savukārt MK 2011.gada 26.jūlija protokollēmums (prot. Nr. 45, 37.§) nosaka EUA izolēšanas instrumenta līdzekļus izmantot projektu iesniegumu konkursu īstenošanai, kuru ietvaros atbalsta energoefektivitātes pasākumu veikšanu Latvijas Republikas teritorijā esošās ēkās, kurās izvietotas veselības aprūpes iestādes, sociālās mājas, izglītības iestādes un valsts pārvaldes nozaru vadošās (augstākās) iestādes.

Izsoļu ieņēmumu izmantošana 2012.gadā

2012.gadā izsoļu ieņēmumi netika izmantoti projektu iesniegumu konkursu īstenošanai, jo izsoles tika uzsāktas tikai 2012.gada novembrī. Projektu konkursu nosacījumu izstrāde un ieviešanas uzsākšana plānota 2013.gadā, atbalstot energoefektivitātes pasākumu īstenošanu ēkās, atbilstoši MK noteiktajiem uzdevumiem (skat. iepriekšējo sadaļu).

Siltumnīcefekta gāzu emisijas samazinājums

Projektu konkursi, kuros tiktu izmantoti izsoļu ieņēmumi, 2012. gadā vēl netika uzsākti. Tādējādi nav iespējams sniegt informāciju par finansētajiem pasākumiem, par panākto siltumnīcefekta gāzu emisijas samazinājumu, par to, kādi sasniegumi gūti, nodrošinot pielāgošanos klimata pārmaiņām, kā arī par nodrošināto vides kvalitātes uzlabojumu kopumā.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības ministrs

E. Sprūdžs

Vīza: Valsts sekretārs

A. Antonovs

02.03.2016. 10:53

796

R. Kašs

vecākais referents

Tālr. 67026538; fakss 67026568

raimonds.kass@varam.gov.lv